

Η ΚΟΡΥΦΕΣ

Πόσο ανέλπιστα και μὲ τί βαθύ αἴσθημα χαρᾶς καθῶς κι εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴ Φύση, ξαναβρίσκομε κάποτε ἐκεῖνα ποῦ χάσαμε και γιὰ τὰ ὁποῖα χύσαμε ἄλλοτε δάκρυα πικρά, σ' ἓνα ὀδυνηρὸ ἀφύπνισμα ἀπὸ σκληρὸ ὄνειρο.

Ἐπῆρξα ἐκεῖνος ποῦ ἔχασα τὸ Πᾶν.

Τι' αὐτὸ και σήμερα τονίζω ὅλη τὴν ἀξία τοῦ Παντός.

Εἶχα φθάσει στὶς κορυφές ἐκεῖνες ὅπου τὸ μάτι ἀντικρύζει ὅλες τὲς ἐκτάσεις. Ἀγκάλιασα μὲ τὸ βλέμμα μου τοὺς ὀρίζοντες μὲ τὸν διαρκῆ ἥλιο — ἥλιο χωρὶς ἀνατολή και χωρὶς δύση — ποῦ τόσο πεισμονα εἶχα γυρέψει νὰ δῶ, γιὰτι ἀπὸ παντοῦ εἶχα ἀκούσει ν' ἀρνοῦνται ἐπίμονα τὴν ὑπαρξή του : ἥλιο ἀκτινοβόλο, χαροῦμενο, χρυσό.

Ἐξαφνα, και μὲς στὴ μαγεμμένη ἔκστασή μου, στὴ ζωηρὴ και ξένιαστη χιρὰ μου, ἀντελήφθηκα στὰ πόδια μου βαθειές ἀθύσσους, ἐκεῖνες ποῦ δὲν διακρίνει κανεῖς, γιὰτι ὅταν πιά βρεθεῖ μπροστά τους, ὅλες του ἡ αἰσθήσεις εἶναι μουδιασμένες ἀπὸ τὴν πολλὴ κούραση.

Εἶδα χωρὶς μάτια, ἔνοιωσα χωρὶς αἰσθήσεις.

Εἶδα τὸ βάραθρο, ἀντίκρυσα τὸ χάος. Εἶδα, ὦ πτωχὲ ἄνθρωπε, ποῦ ὁ ὑψωμὸς φοβίζει ὅσο και τραβᾶ, ὅλη τὴ φρίκη τῆς τραγωδίας ποῦ ἀποφεύγεις.

Ἐξῆσα τὴν ἀγωνία ποῦ κάνει τὴν καρδιά σου νὰ δειλιάζει και νὰ πάλει ἄτακτα.

Ἐθάδισα πρὸς τὸ ὑψηλὸ Ἄγνωστο, μὲ πίστη ἀκρόδαντη, ἐθάδισα, ἐθάδισα, ὡς ἐκεῖ ποῦ οἱ κνήμες μου ἔπασσαν πιά νὰ ὑπακούουν στὴ θέλησή μου. Και τὰ γόνατά μου ἐλύγισαν αἴφνης πάνω σὲ κορυφές. Τί σημαίνει ὅμως κι ἂν λυγίζουν τὰ γόνατά μας, ἀρκεῖ νὰ λυγίζουν πάνω σὲ κορυφές ;

Καλύτερα νὰ πεθαίνει κανεῖς και νὰ τὸν τρῶνε τὰ ὄρνεα τῶν ὀρέων, παρὰ τὰ κοράκια τῶν πεδιάδων.

Ἄπ' ὅσους δὲ ἀνερριχήθησαν ὡς τὲς κορυφές, κανεῖς πλέον δὲν λησμονᾶ τὴν τσουχερὴ αὔρα ποῦ ἀνέπνευσε.

Τὸ πιὸ ὠραῖο ἀπ' τὴ ζωὴ μας, ἀπομένει πάντα μιὰ ἀνάμνηση καθαροῦ ἀέρα, ποῦ λὲς κι εὐωδιοῦσε ἀνοίξεις.

Ἡ κορυφὲς ἢ τὸ μηδέν.

Ἄνάμεσα, δὲν ὑπάρχουν παρὰ πολὺ μικρὰ πράγματα.

Κι ὅλος ὁ ἀγὼν συνίσταται στὸ νὰ φωλιάσει κανεὶς στερεὰ ἐκεῖ ψηλὰ ποῦ ἀνέβηκε. Ἄλλοίμονο στὰ χέρια ποῦ δὲν ἔχουν νύχια ἀετοῦ.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὰ δύσκολος ἀγὼν τῆς ζωῆς, πιὸ δύσκολος ἀπὸ κεῖνο τῆς ἀνάβασης. Κορυφὲς ψηλές. Στὴ θύμησή σας τὴν παρήγορη ἰλιγγιώ σαν ἄλλοτε καὶ χαίρομαι καὶ στεναίζω μαζί, καὶ βρίσκω τὸν ἑαυτό μου εὐτυχῆ γιὰ ὅσα ὑπέφερε ὡς τοῦ νὰ σὰς φθάσει καὶ ἀτενίσει ἐκθαμβὸς κάποιον ἥλιο: τὸν αἰώνιο ἥλιο τῆς χαρᾶς, χωρὶς ἀνατολὴ καὶ χωρὶς δύση.

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΦΙΛΗ

Δὲν ἐγνώρισα τὸ χέρι, τὸ ἑλαφρὸ χέρι, ποῦ μὲ τίς σοφὲς κι ἀνεξάντλητες θωπεῖες τοῦ θὰ κατεπράυνε τὸν πόνο μου μεταδίδοντας στὸ δέρμα μου ρεύματα ἀπ' τὴν ἠλεκτρικὴ ζωὴ του. Δὲν ἀντίκρισα τὸ πρόσωπο, τὸ ρόδινο ἢ τὸ χλωμό, ποῦ σκυμένο ἐπάνω μου, μὲ τὸ γεμάτο στοργὴ βλέμμα του βυθισμένο στὲς πονεμένες κόρες τῶν ματιῶν μου, θὰ ἔκανε νὰ γραφτοῦν μὲς στὸ μυαλό μου καινούριες εἰκόνες χάρις κι ἑμορφιάς. Μηδ' ἀντήχησε στ' αὐτιά μου, τὸ γλυκὺ μέταλλο μιᾶς φωνῆς, ἓνα σαγηνευτικὸ ἄσμα, οἱ φθόγγοι ποῦ θᾶσταζαν μαγικὸ βάλασμα μὲς στὴν πληγὴ μου· μηδὲ ἡ πειστικὴ παρηγοριὰ λόγων, μηδὲ γέλιο ἀργυρόχρο, μηδ' ἡ μουσικὴ μιᾶς εὐγλωττῆς σιωπῆς.

Δὲν ὠσφράνθηκα τὴ λεπτὴ εὐωδία μιᾶς φίλης σάρκας, τὸ μῦρο μιᾶς σαν αὔρας ἀνάσας, τὴ μυρωδιὰ μιᾶς ἐσθῆτας.

Δὲν ἔνοιωσα τὸ ἀγκάλιασμα, τὸ σφιχτὸ ἢ τὸ ντροπαλό, ποῦ θερμαίνοντάς με, θὰ ἔκανε τὸ παγωμένο αἷμα μου νὰ κυκλοφορήσει ἔντονα μὲς στὲς ἀρτηρίες μου.

Δὲν ἀνέτειλες στὸν ὀρίζοντά μου, σὰν ἥλιος, ἀγνωστη φίλη, ὅταν ὁ οὐρανός μου ἦταν σκεπασμένος ἀπὸ μαῦρα σύνεφα καὶ μιὰ ἀδιάκοπη ψιλὴ βροχὴ ἔπεφτε μονότονα καὶ πένθιμα.

.....

Καὶ ὅμως δὲν. σὲ μνησικακῶ, ἀγνωστη φίλη. Τί κι ἂν δὲν στάθης γιὰ μένα ἡ σπλαχνικὴ μάγισσα, π' ἀκουμπισμένη στὸ προσκέφαλο τῆς κλίνης μου θὰ ἔσβυνε τὸν πόνο μου μὲ τὸ τραγοῦδι της. Τί κι ἂν ἀγνόησες τὸ βαθὺ τῆς ζωῆς μου μαρτύριο, ὅταν ἡ ζωὴ μου ἔπασχε, καὶ σὺ κοντὰ μου ἦσουν γεμάτη ἐπίπλαστη χαρά! Διαθήκες πηδηκτὴ σὰν δορκὰς δίπλα μου ὅταν κυνηγὸς τοῦ Ἄγνωστου ἐκοίτομον πηλωμένος στὴ ρίζα κάποιου δέντρου, ἔνω σὺ, ἔτρεχες τρελλὴ στοὺς ἔρωτές σου.

.....

Καὶ πρέπει τὸ θῆλυ νὰ τρέχει στοὺς ἔρωτές του· ἐκεῖ εἶναι κι ὁ καθεαυτὸ προορισμός του. Καλύτερα δὲ ν' ἀργίσει κανεὶς νὰ σὲ βρεῖ — τότε μόνο νὰ σὲ βρεῖ ὁποῖαν θ' ἄχει βρεῖ τὸν ἑαυτό του — παρὰ βρίσκοντάς σε νὰ χάσει τὸν ἑαυτό του· κι ἐκεῖ ὅλος ὁ κίνδυνος ἀπὸ σένα. Τὸ θῆλυ ποῦ βρίσκει κανεὶς, ἀφοῦ πρῶτα βρεῖ τὸν ἑαυτό του, εἶναι τὸ μόνο ἀληθινὸ θῆλυ· μήτε κτῆνος, μήτε θεά· μήτε μέσον, μήτε τέλος: ἡ φίλη.

Νὰ μαγεύεις σὰν ὀπτασία, χωρὶς νὰ φοβίζεις σὰν ἐφιάλτης. Κανένα μυστήριον, κανένα δαιμόνιον νὰ μὴ κρύβεται μέσα σου. Νὰ εἶσαι διάφανη σὰν ρυάκι ποῦ μετρι-οῦνται τὰ χαλίκια στὸ βάθος του.

Ἄς ἀφίσομε τοὺς ἀμαθεῖς νὰ σὲ παραγνωρίζουν, γλευάζοντας ἢ ταπεινόνοντας. Οἱ σοφοὶ δὲν τοὺς μέλλει πῶς κι ἐσὺ θὰ γνωρίσεις μιὰ μέρα. Καὶ τὴ μέρα ποῦ καὶ ἐσὺ βγαίνογτας ἀπὸ τὴ μισο-ἀσυνειδησία τοῦ ζώου θὰ γνωρίσεις, τότε θ' ἀποφύγομε μαζὺ πολλοὺς κόπους καὶ πολλὰς ματαιοπονίες.

Γιατὶ ὅταν θὰ γνωρίσεις καὶ ἐσὺ, τὰ δυὸ φύλα θὰ παύσουν ἀπ' τὸ νὰ νομίζουν πῶς εἶναι ξένα, παρείσακτα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, ἐχθρὰ τὸ ἓνα πρὸς τὸ ἄλλο καὶ τὸ καθένα θὰ ὠφεληθεῖ, θὰ ὠφεληθεῖ ἀπὸ τὴ συνεργασία τοῦ ἄλλου.

Θάθελα ἡ φωνή μου νὰ ἦταν πιὸ ὑψηλὴ γιὰ νὰ ψάλλω τὸν ἐρχομὸ τῆς νέας γυναικάς: τῆς Φίλης.

Η ΦΩΝΗ ΜΟΥ

Τίποτε τὸ ξεχωριστὸ δὲν εἶχε πρὶν ἢ φωνή μου, τίποτε ποῦ νὰ τὴν διακρίνει ἀπὸ τὶς ἄλλες φωνές· ἀλλ' ἀναγκάσθηκα κάποτε νὰ ξεχωρίσω ὁ ἴδιος, καὶ μαζὶ μὲ μένα ξεχώρισε καὶ ἡ φωνή μου· καὶ ἔχει σήμερα τὸν τόνο καὶ τὸ μέταλλο ποῦ τῆς ἀκοῦτε.

Γιὰ νὰ γυρέσω τὴ ζωὴ καὶ τὴν γυμνὴ ἀλήθεια, ἀναγκάσθηκα νὰ ὑψωθῶ· νὰ ὑψωθῶ πάνω ἀπὸ τὴ χαμηλὴ ἀτμόσφαιρα ψευτιᾶς, ποῦ μέσα τῆς ἀσφύξιουσα· νὰ ὑψωθῶ γιὰ νὰ δῶ καθαρά, ν' ἀνακαλύψω τοὺς ἀληθινούς μου ὀρίζοντες.

Μὰ καθὼς ὑψωνόμουν, ἄλλαζε καὶ ἡ φωνή μου. Καὶ γι' αὐτὸ σήμερα εἶναι ὅμοια πότε μὲ τὴν τραχεῖα φωνὴ ἐνὸς κυνηγοῦ ἀγριμιῶν, χαμένου μὲς στὰ φαράγγια, πότε μὲ τὸ νοσταλγικὸ τραγοῦδι τοῦ βοσκοῦ ποῦ παίξει τὴ φλογέρα του στὲς κορυφές.

Γιὰ νὰ γυρέσω τὴ ζωὴ καὶ τὴ γυμνὴ ἀλήθεια, ἀναγκάσθηκα ν' ἀπομονοθῶ, ζητώντας ἀπ' τὴ μοναξιὰ ἀποκαλυπτικὲς ἐμπνεύσεις, ἐρευνώντας τοὺς λόγους ποῦ κάνουν τοὺς πολλοὺς ν' ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸ φῶς, ἐπιμένοντας νὰ πλανῶνται μὲς στὰ σκοτάδια. Καὶ μὲ τὴν ἀπομόνωση αὐτὴ, συζητώντας πάντα μὲ τὸν ἑαυτό μου, ἐπιβάλλοντάς του τὴ χωρὶς φρασεολογία ἀπάντηση στὰ πιὸ δύσκολα ἐρωτήματα, ἡ φωνή μου πῆρε σιγὰ-σιγὰ τὴ σαφήνεια, τὴν ἀκρίβεια, τὸ ξηρὸ τῶν ἐρωτήσεων δικαστοῦ· κατήντησε ἀπότομη, ἀμείλικτη, σκαιή. Καὶ τὰ ἐρωτήματα ποῦ ἔθεσα ἄλλοτε στὸν ἑαυτό μου, σήμερα τὰ ὑποβάλλω στοὺς ἄλλους. Δὲν εἶμαι μόνον ἐκεῖνος ποῦ θαυμάζει, ἀλλὰ κι' ἐκεῖνος ποῦ ἐρωτᾷ.

Γιὰ νὰ γυρέσω τὴ ζωὴ καὶ τὴν γυμνὴ ἀλήθεια, ἀναγκάσθηκα νὰ ταξειδέσω, θέλοντας ν' ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ ἀχάριστες ἀκρογιαλιές. Ἐπεχείρησα μακρονὰ ταξίδια, μὲ τὸ μοναδικὸ σκοπὸ νὰ ξεχάσω παληὰς ἀηδίες καὶ πίκρες, καὶ ξεσκλαθῶσω τὸν ἑαυτό μου ἀπὸ πλάνες καὶ χίμαιρες.

Ἐπῆρξα ὁ ἀργοναύτης τῆς ζωῆς, μὲ τὰ πανιὰ ἀνοιχτά, σὲ κάθε φύσημα τῆς ἀλήθειας. Ἐξετέλεσα ταξίδια τολμηρὰ κι ἐπικίνδυνα, μόνος, ἐπάνω σὲ ἐλαφρὴ βάρκα, ἐνῶ γύρω μου ὠρύοντο τ' ἄγρια κύματα. Ὁσφράνθηκα γιὰ πολὺ τὴ θαλασσινὴ αὔρα, ἀπ' τὸ ἰόδιο τῆς ἀκτῆς,

ἕως τὴν ἄρομη τοῦ πελάγου. Μίλησα μὲ τὰ θαλασσοπού-
λια. Καὶ ἡ φωνή μου σήμερα ἔχει κάτι τὸ ἀρμυρὸ μαζὶ
καὶ τὸ βαθύ, σὰν τὴν θάλασσα.

Γιὰ νὰ γυρέψω τὴ ζωὴ καὶ τὴ γυμνὴ ἀλήθεια, ἀναγ-
κάσθηκα νὰ στραφῶ πρὸς τὸ μεγάλο Πᾶν, ἐγκαταλείπον-
τὸν φτωχόκοσμο τῶν ἀνθρώπων. Νὰ διεισδύσω μὲ τὴ
σκέψη μου μέσα του. Νὰ τῆς δώσω τὴ σφραγίδα τοῦ
Παντός. Ὁ νοῦς μου, ἀφοῦ μάτην πρότερα ἐκοπίασε γυ-
ρεύοντας λύσεις ἀδύνατες ἀπ' τὰ σκοτεινὰ τρίσβαθα τοῦ
ἑσωτερικοῦ κόσμου, βρῆκε τέλος τὴ γαλήνη του στὴν ἀν-
τικειμενικὴ καρποφόρα ἔρευνα.

Κι ἡ σκέψη μου στὸ κοπιώδικο αὐτὸ κι ἀργὸ ξετύ-
λιγμά της, φανερῶνει τοὺς σταθμοὺς ποῦ τὴν προσέγγισαν
κάθε φορὰ καὶ πλησιέστερα μὲ τὴ ζωὴ : κάθε ρυθμὸς τῆς
σκέψης μου, πασχίζοντας πάντα νὰ περιβάλει, ν' ἀφομοι-
ώσῃ, νὰ ἐκφράσῃ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερους, πλατύ-
τερους, βαθύτερους ρυθμοὺς τῆς Φύσης.

Εἶναι ἡ φωνή μου, φωνὴ ἔμπνευσμένη ἀπὸ τὸ Πᾶν.

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ

ΜΕΛΕΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΓΕΝΗΑ ΜΟΥ

ΟΙ ΦΡΑΓΜΟΙ

Διαβαίνοντας κάποτε μπρὸς ἀπὸ ἕνα πελώριο κτίριο,
στάθηκα νὰ θαυμάσω τὴν ὠραία κ' ἐπιβλητικὴ ἀρχιτε-
κτονικὴ του.

Γρήγορα ὅμως βυθίστηκα σὲ θλίψη κ' ἔφυγα.

Ἦταν προπαγανδιστικὸ σχολεῖο κάποιων καλογήρων
καθολικῶν καὶ πάνω σ' ἕνα κοντάρι κυμάτιζε διάπλατα
μιὰ τρίχρωμη σημάια.

Καθὼς πήγαινα, ὁ νοῦς μου γύριζε σὲ παληοὺς
λογισμοὺς. Περασμένες ἐποχές, περασμένοι κόσμοι, πε-
ρασμένα ἔργα, σκεπασμένα ὅλα σήμερα κάτω ἀπ' τὴ
λήθη, ὅλα σωριασμένα μὲς στὸ παρελθόν... Ἡ ζωὴ τοῦ